

GEOGRAFIA

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCEANIANIA

„Geografia uczy myśleć naukowo, czuć estetycznie, działać praktycznie.”
W. Nałkowski

Przedmiotowy system oceniania został opracowany w oparciu o wewnątrzszkolny system oceniania, podręczniki dydaktyki geografii oraz programy nauczania.

1. Cele nauczania geografii.

Zgodnie z koncepcją holistyczną przyjmuje się, że Ziemia wraz z żyjącymi na niej istotami jest tworem organicznym stanowiącym jedną całość. Holistyczne nauczanie geografii pozwala na odejście do wąskiego, specjalistycznego opisu rzeczywistości, szukając wytłumaczenia zjawisk na tle szeroko pojmowanych relacji. Na geografii uczniowie poznają:

- Mechanizmy funkcjonowania przyrody
- Relacje zachodzące między człowiekiem a środowiskiem
- System wartości, kulturę i sposoby życia innych narodów
- Problemy społeczności lokalnej, swojego kraju, Europy i świata.

Zdobywając wiedzę uczniowie nabywają umiejętności:

- Obserwacji zjawisk i procesów geograficznych, ich analizy oraz prezentacji
- Orientacji w przestrzeni geograficznej
- Korzystania ze źródeł informacji
- Wnioskowania i oceniania
- Prognozowania i podejmowania decyzji ze szczególnym uwzględnieniem ekorozwoju
- Stosowania wiedzy geograficznej w codziennym życiu.

Proces kształcenia, w tym nauczanie geografii, prowadzi do wszechstronnego rozwoju oraz przygotowuje do dorosłego życia w wymiarze społecznym i indywidualnym.

2. Elementy przedmiotowego systemu oceniania.

Na lekcjach geografii uczeń jest oceniany na bieżąco. Ocenie podlega wiedza i umiejętność jej stosowanie w różnych sytuacjach a także stosunek ucznia do przedmiotu i przybiera różne formy. Uczeń nagradzany jest również za udział w konkursach i olimpiadach.

2.1 Elementy sprawdzania postępów w nauce.

- Wypowiedzi ustne i pisemne (kartkówki) dotyczą 3-5 ostatnich lekcji; czas 10-15 min.
- Wypowiedzi ustne i pisemne obejmujące znajomość mapy (odpowiedzi przy mapach ściennych, kartkówki, załączniki do sprawdzianów); czas 5-10 min.
- Sprawdziany pisemne obejmują 6-10 jednostek lekcyjnych i zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem oraz wpisywane do dziennika; czas 30-45 min. Sprawdziany mogą składać się z dwóch części: praktycznej i teoretycznej. Za każdą część uczeń otrzymuje osobną ocenę.
- Testy otwarte na zasadach sprawdzianów.
- Prace domowe indywidualne i grupowe dotyczą:
  - wyjaśniania pojęcia w oparciu o różne źródła informacji,
  - interpretacji zjawisk i procesów,

- analiz przeprowadzonych na podstawie własnych obserwacji.
- Prognozowania zjawisk w oparciu o dane statystyczne i mapy,
- Zadań na mapach konturowych.
- Prace ćwiczeniowe wykonywane na lekcjach w oparciu o podręcznik, atlasy, roczniki statystyczne, tablice geograficzne, słowniki i inne materiały źródłowe.

2.2 Częstotliwość oceniania

W semestrze uczeń otrzymuje minimum 5-7 ocen - przy dwóch godzinach tygodniowo oraz minimum 3 oceny, w przypadku jednej godziny, które są wynikiem:

- odpowiedzi ustnych
- znajomości mapy
- sprawdzianów i testów
- prac domowych i ćwiczeniowych:
  - a) długoterminowych
  - b) krótko terminowych
- aktywności na lekcji- każdy uczeń tworzy „bank plusów”, który będzie rzutował na wysokość oceny śródrocznej i końcowo rocznej za aktywny udział w zajęciach.
- zadań dodatkowych: udział w konkursie, nieobowiązkowej wycieczce przedmiotowej; mini publikacje, pomoce naukowe itp. uczeń otrzymuje ocenę celującą.

2.3 Zasady oceniania

- a) dolna granica punktowa na ocenę dopuszczającą wynosi 40%, dostateczną - powyżej 65%, dobrą - powyżej 75% i bardzo dobrą - powyżej 95%.
- b) każda ocena ma swoją wagę:
  - prace krótkoterminowe, ćwiczenia, zadania domowe – waga 1-2
  - prace długoterminowe, indywidualne, odpowiedzi ustne, kartkówki – waga 3
  - sprawdziany – waga 4-5
- c) ocena śródroczna i roczna jest wypadkową ocen bieżących poszczególnych wag oraz zaangażowania ucznia w pracę dydaktyczną,
- d) uczeń ma prawo zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie:
  - jedno w sytuacji gdy program jest realizowany w wymiarze jednej godziny tygodniowo,
  - dwa przy dwóch i więcej godzinach lekcyjnych w tygodniu,
- e) nieprzygotowanie ucznia do zajęć oznacza:
  - brak zeszytu w sytuacji zadanej wcześniej pracy domowej,
  - brak wiedzy i umiejętności dotyczących 3 ostatnich lekcji; dotyczy to również znajomości mapy,
  - brak pomocy dydaktycznych, od których zależy przebieg lekcji,
- f) uczeń nie przygotowany może być oceniony za pracę na lekcji,
- g) nie przygotowanie nie można zgłosić przed wcześniej zapowiedzianym powtórzeniem wiadomości, sprawdzianem, kartkówką, testem oraz lekcją, której przebieg zależy od wcześniejszej zapowiedzianych i opracowanych przez uczniów materiałów (nie dotyczy uczniów nie obecnych na zajęciach co najmniej dwa tygodnie i więcej),
- h) w przypadku dłuższej (> 2 tygodnie) usprawiedliwionej nieobecności uczniów ma obowiązek zaliczyć sprawdzian/kartkówkę w ciągu dwóch tygodni, w pozostałych

przypadkach uczeń zalicza sprawdzian/kartkówkę na pierwszej lekcji po nieobecności, w uzasadnionych przypadkach (innych niż choroba) termin zaliczenia sprawdzianu/kartkówki wyznacza nauczyciel,

- i) za korzystanie z „pomocy naukowych” na sprawdzianach uczeń zostaje ukarany oceną niedostateczną,
- j) za posługiwanie się niezrozumiałą terminologią uczeń może otrzymać ocenę niedostateczną np.: wyjaśniając pojęcia przepisuje podręcznik, słownik,
- k) uczeń ma prawo do jednokrotnej poprawy oceny niedostatecznej z testu, sprawdzianu w terminie dwóch tygodni od czasu oddania prac, w przypadku sprawdzianów dwuczęściowych uczeń poprawia tylko tą, z której otrzymał ocenę niedostateczną.

3. Umiejętności kształtowane na lekcjach geografii.

3.1 Umiejętności kształtowane na lekcjach:

- Przeprowadzanie obserwacji, czyli celowe spostrzeganie przedmiotów i zjawisk.
- Tworzenie w umyśle obrazów rzeczywistości, sprzyja temu korzystanie z map.
- Przechodzenie w wyobraźni z jednego układu w inny układ przestrzenny; rozwijaniu tej umiejętności sprzyja korzystanie z plany i mapy.
- Analizowanie, czyli rozkładanie poznawanych treści na składniki, by dostrzec ich funkcje i powiązania.
- Syntetyzowanie, czyli tworzenie poszczególnych elementów struktur i systemów.
- Retoryka- ściśle wypowiadanie swych myśli, rozwijane np.: okazji opisów geograficznych.
- Porównywanie, wnioskowanie i podejmowanie uzasadnionych decyzji.

3.2 Umiejętności oceniane przy różnych formach pracy ucznia

a) wypowiedzi ustne

- stosowanie terminologii właściwej dla przedmiotu
- samodzielność wypowiedzi
- analizowanie zjawisk i procesów
- prezentowanie wiadomości zdobytych w czasie 3-5 ostatnich lekcji
- poprawność językowa
- umiejscowienie zjawisk w czasie i przestrzeni
- orientacji na mapie
- integracji wiadomości z różnych dziedzin nauki

b) prace pisemne

- stosowanie wiadomości zdobytych na lekcji geografii
- opracowanie (sporządzenie wykresów liniowych, słupkowych, kołowych i innych) i analiza danych statycznych
- wykorzystanie różnych źródeł informacji (roczniki statystyczne, tablice geograficzne, słowniki, atlasy)
- analiza i ocena zjawisk i procesów
- sporządzenie „roboczych” rysunków
- analiza przyczynowo- skutkowa

c) prace domowe

- wykorzystania różnych źródeł informacji geograficznej

- sporządzenia notatek ze zrozumieniem
- kompilacja wiedzy uzyskanej z różnych źródeł informacji
- obserwacji bezpośredniej otaczającej rzeczywistości
- wykrywania związków, zależności i prawidłowości funkcjonowania praw przyrody

Opracowały: Agnieszka Kuczmowska i Eliza Golańska